

model" ikke gyldighed i Europa. Omvendt findes der ingen enkelt model, der tilfredsstillende forklarer den europæiske storbyers forandring. Bogen analyserer 8 Vesteuropæiske storbyer + Toronto mht faktiske forhold og erfaringerne med en bypolitik, der skal modvirke den sociale polarisering. Der er tydelige tendenser til en mere liberal udformning af velfærdsstaten og dermed en større vægt på markedsmekanismerne. Det vil betyde en voksende sociale ulighed og dermed også en øget segregation. Bogen er velstruktureret og skrevet i et klart sprog; den kan anvendes i forbindelse med undervisningen i videregående socialgeografi.

Hans Thor Andersen

Cities for citizens - planning and the rise of civil society in a global age. M. Douglass & J. Friedmann. Chichester, Wiley, 1998. vi, 302 s., ill., 25 cm. GBP 18,-.

Perspektivet i bogen er nedefra og op; byer for borgerne - muligheden for at overføre afgørende indflydelse fra stat og kapital til borgerne. Bogen består af tre hoveddele: Første del behandler planlægningen og det civile samfund, samt den nye samfundsøkonomiske kontekst den offentlige planlægning indgår i og civilsamfundets voksende betydning. Redaktørerne konstaterer at den friktionsfrie og statsløse, globale markedsøkonomi som ideal står i skarp kontrast til befolkningens idealer om nærværende, sammenhængende og ansvarlige politiske enheder. Lokalsamfundet som ansvarlig politisk enhed med rettigheder og pligter baseret på demokratisk handling. Netop spændingen mellem globalisternes over-sociale markedsmekanismer og lokalisternes holistiske bottom-up perspektiv udgør det centrale omdrejningspunkt i øjeblikkets debat. Anden del er empirisk baserede eksempler på indlæring af demokratisk praksis i Brasilien, politisk håndtering af immigration i Frankfurt, grøn politik i Los Angeles, udviklingen af 'world cities' i Østasien og miljøkonflikter i Sydamerika. Fælles for disse artikler er fokus på forholdet mellem det lokalt forankret civil samfund/ borger/ demokrati og den globale kontekst/ markedsbaserede økonomi. Tredie del beskæftiger sig med teoretiske overvejelser vedr ikke blot balancen mellem demokrati, lokal autonomi, multikulturel respekt på den ene side og økonomi og stat på den anden side. Men også med indholdet af begreberne og disses kontekstuelle eller relativistiske positioner. Borgerskab ('citizenship') har unægtelig ændret indhold fra det

liberale borgerskabs triumf i forrige århundrede til kravet om relativ autonomi og respekt for alle subkulturer. Bogens afsæt er tydeligvis amerikansk; det gælder både temaet og den faglige tradition. Når bogen trods dette har relevans uden for USA er det primært globaliseringsprocessen: Nationalt og regionalt betingede institutionelle forskelle viskes bort og erstattes af globale markeds kræfter. Som sådan har de relevans i resten af verden.

Hans Thor Andersen.

J. R. Barton: A political geography of Latin America. London, Routledge, 1997. xvi, 243 s., ill. GBP 15,-.

Political geography has tended to focus on nation-states seen from a Northern perspective. In 'A political geography of Latin America', Jonathan Barton aims to correct both of these biases. He argues that the South should not be seen as peripheral to political geography but as an integral part, and that it is vital to analyse relationships between people, power and space at a range of scales from the global to the personal. Hence, he aims to provide a broad analysis of Latin American political geography which emphasizes difference and diversity, and illustrates how power and space relations are not only determined by inter-state but also by intra-state activities. The book starts by tracing the development of political geography and the geography of Latin America, highlighting the central theme of power and space. After establishing the theoretical and conceptual framework for the book, an historical account of the Latin American continent is presented focusing on power-space relations and international relations since pre-Columbian times. The geopolitics and geoeconomics of the continent are then analysed before turning to a discussion of the Latin American state. The focus then moves to social and cultural diversity and the way this affects the political geography of the continent. This is an ambitious project which should be commended for its aims. The focus on complexity and diversity fits into the current trend in social sciences, and Barton is right to argue for a more central position for the South in political geography. Ironically, though, there is no consideration of his role as a Northerner representing the South. The book has a particularly strong historical perspective, and the discussions of geopolitical economy and the state are thorough. The desire to cover all scales within the space of one book, though, is bound to lead to some issues not

being so well covered, the very brief and misleading reference to the informal sector being a case in point. The book is well illustrated with photographs which have informative captions, and with cases presented in boxes which are generally both interesting and informative. Rather frustratingly, though, many of the tables are not referred to in the text, which means that readers have to draw their own conclusions, and at times are left wondering why certain tables (such as the table on urban unemployment which appears in the section on landholding structures) have been included. At the end of each chapter there is a useful list of further reading, though it is not clear why this is restricted to books only. The book is well written, though, and will be a useful text for students of both Latin America and political geography.

Katherine V. Gough

Geography and transition in the post-Soviet Republics. M. J. Bradshaw, ed. Chichester, Wiley, 1997. X, 233 s., ill., 25 cm. GBP 25,-.

Denne reader er skrevet af forskellige specialister i emnet fra de større engelsktalende lande, samt en enkelt russer. Bogen behandler en række særdeles relevante temaer, den er problemorienteret, og er altså ikke bygget op som en traditionel länderkunde eller en "trivial pursuit"-geografi. Det er en almindelig antagelse i samfundsvidenskaberne, at samfundsmæssige og økonomiske problemer giver sig forskellige geografiske "udslag", men forfatterne viser, at dette er en fejlagtig opfattelse og en undervurdering af geografifaget. Det territoriale arrangement af arbejdsprocessen og andre aktiviteter er basal i forståelsen af økonomi, politik og andre samfundsaspekter. Bogens intention er derfor at afdække sammenhængen mellem geografi og transition, således som titlen allerede angiver. Det er altid risikabelt at behandle en region i forandring, måske skulle man vente til tingene var faldet på plads. Men så kunne man lige så godt lade være at producere geografi, fordi den verden vi lever i nu engang er mere eller mindre turbulent, det er en del af virkeligheden. Og hvad ex-Sovietunionen angår, så drejer det sig ikke bare om dramatiske ændringer fra planøkonomi til markedsøkonomi i et land, men om dannelsen af 15 forskellige lande med forskellige former for økonomi. De 13 kapitler behandler en række relevante temaer, hvoraf kan nævnes nationaliteter og den russiske diaspora til tidligere sovjetrepublikker, by-land forholdet

og den nye decentralisering, miljøproblemer, transportsektoren. Dertil behandles enkelte regionale eksempler: Centralasien og den fjernøstlige del af Rusland. En vel-skreven, aktuel og informativ bog.

Rolf Guttesen

Anthony Young: Land resources: now and for the future. Cambridge, Cambridge University Press, 1998. XII, 319 s.: ill. 26 cm. GBP 45,-

Anthony Young har en lang karriere som landbrugsforsker i udviklingslande bag sig, og bogen er baseret på erfaringer fra ICRAF, FAO, Verdensbanken samt hans professorat ved University of East Anglia, England. Han forsøger at komme hele vejen rundt om et af kerneproblemerne for verdens fødevareforsyning: bæredygtig forvaltning af jordressourcer. I de 15 kapitler behandles emner som ressourcekortlægning, arealanvendelses- og arealforvaltningsplaner, jordkonflikter, ørkenspredning, klimaændringer, biodiversitet, værdisætning af jord og miljø, befolkningsvækst, forskning og internationale organisationer. Bogen er velskrevet og giver en god introduktion til mange af delemnerne og kan som sådan være værdifuld læsning for studerende og praktikere i udviklingsarbejde. Jeg mener dog at bogen som videnskabeligt bidrag til debatten om jordressourcer har en del svagheder. Young har fra første linie besluttet at land degradation, befolkningsvækst og deraf følgende problemer med fødevareforsyning er denne verdens hovedproblemer. Dette er muligvis sandt, men som bevisførelse for argumentet fremfører Young primært egne observationer og holdninger, illustreret i udtryk som: "Overgræsning, der fører til ørkenspredning, er helt sikkert meget udbredt, men pålideligheden af data er meget dårlig" og "Land degradation er et alvorligt problem, men det er svært at måle hvor alvorligt". Der henvises, tilsyneladende noget modvilligt, til Machakos eksemplet i Kenya som "et enkeltstående tilfælde", og i kapitlet om land degradation bruges 31 sider på problemerne og ½ side på opnåede fremskridt! Dermed ikke sagt at problemerne ikke er store, men den unuancerede diskussion giver bogen et lidt utroværdigt skær. Styrkerne ligger bl.a. i introduktionen til land evaluation og gennemgangen af FAO statistikker for arealanvendelse der totalt gennemhulles - selv om FAO forsvarer fordi de af politiske hensyn er nødt til at publicere alle indberettede data (kapitel 4). Desuden sammenstilles i kapitel 13 en række optimistiske, pessimistiske